

Hoe Nederlander ben ik nou eigenlijk?

In januari 2015 vluchtte ik naar een land waar vrijheid bijna tastbaar is. Een land waar je op straat rustig een joint kunt roken, en waar in september alles even stilvalt omdat men strijdt voor het behoud van een kinderfeestje. Inmiddels heeft Zijne Majesteit de Koning mijn naturalisatieaanvraag goedgekeurd, en mag ik mij officieel Nederlander noemen.

Maar... hoe Nederlander ben ik eigenlijk?

Oké, ik hap geen haring, ik gruwel van stampot en boerenkool, en ik heb geen verjaardagskalender op het toilet hangen. Dus wat is er dan wél Nederlands aan mij? En hoe ben ik veranderd vergeleken met zes jaar geleden?

Om daarachter te komen, liep ik gisteravond mijn kamer binnen met mijn laptop in de ene hand, een kopje suikervrije rooibosthee in de andere, en een paar katjesdropjes in mijn mond. Dat ik al ruim vier jaar geen suiker meer in mijn thee of koffie doe, is voor mijn vrienden uit het Midden-Oosten al een onderwerp van gesprek op zich. Nog opmerkelijker vinden ze het wanneer ik een kop koffie of thee direct accepteer zonder drie keer weigeren, zoals we dat in onze cultuur gewend zijn.

Laat ik dat illustreren met een klein anekdotetje.

Het is begin februari 2015. Ik woon nog in een AZC in Wageningen. Rond 6:30 stap ik in een grote bus naar Zevenaar, waar een medewerker van de IND (Immigratie- en Naturalisatiedienst) mij gaat interviewen. Hij moet onderzoeken of ik daadwerkelijk uit Syrië kom, of dat ik – zoals toen helaas vaker gebeurde – uit een ander Arabisch land kom en me voordoe als Syriër. Ik kende mensen die dat probeerden. In Turkije ontmoette ik ooit een Libanese jongen die driftig het Syrische accent aan het oefenen was, met de bedoeling naar Zweden te 'vluchten'.

Toen ik in Zevenaar aankwam, voelde ik me relatief ontspannen. Niet zoals die jongen, die waarschijnlijk bij zo'n interview zou trillen van stress. Rond 7:30 kwam er een medewerker de wachtkamer binnen en vroeg: "Wilt u iets drinken?"

Als cappuccinoliefhebber wilde ik natuurlijk "Ja graag!" zeggen, maar in plaats daarvan antwoordde ik beleefd in het Engels: "Ah no, thank you. I'm ok."

In Syrië zou iemand die dat hoort het aanbod nog minstens twee of drie keer herhalen, tot je uiteindelijk instemt. Maar hier niet. De medewerker zei: "Oké, fijne dag verder, meneer," en liep weg.

Ik was verbijsterd. "Wat?! Gaat hij me niets meer aanbieden? Waarom stopt hij gewoon?" vroeg ik me af, licht beledigd.

Een paar dagen later bezocht ik mijn oude schoolvriend Kevin, die al langer in Nederland woonde. Hij behandelde me – tot mijn opluchting – iets traditioneler. Buiten was het -3 graden en Kevin bleef maar vragen of ik thee wilde. Pas na de derde keer zei ik ja, uit pure beleefdheid. Kevin en ik raakten die avond aan de praat

over Nederland en de cultuur. Ik vertelde hem het verhaal van de IND-medewerker, en benadrukte hoe onaardig ik dat vond. Zijn familie lag in een deuk van het lachen.

“Ik heb toch geen grap verteld?” zei ik nog verbaasd.

Toen legde Kevin's moeder me rustig uit: “In Nederland zeg je gewoon ‘ja’ als je iets wilt, en ‘nee’ als je iets niet wilt. Zo simpel is het.”

Sindsdien ben ik aan dat idee gewend geraakt. Maar ik vraag me soms wel af: als ik ooit mijn jeugdvrienden in het Midden-Oosten weer bezoek, hoe moet ik dan reageren als zij me iets aanbieden? Drie keer beleefd weigeren of meteen ja zeggen?

Dus terug naar de vraag: *Hoe Nederlander ben ik nou eigenlijk?*

Ik ben een kosmopoliet. Iemand met een Armeense achtergrond, geboren in Syrië, die gek is op Griekse muziek, fan is van het Spaanse voetbal, en intens dankbaar is voor Nederland.

Ik ben trots op wat ik bereikt heb, en blij met wat ik van huis uit heb meegekregen.

P.S. Voor de duidelijkheid: je mag als Syriër officieel je paspoort niet inleveren, maar je wordt in Nederland wél als Nederlander geregistreerd.